

10.01.2020

Asia: VN/6456/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle turvapaikanhakijoiden oikeusturvan vahvistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Turvapaikkapuhuttelussa avustamista koskeva muutos; ulkomaalaislain 9 § 2mom.

Arvio muutoksesta ja sen vaikutuksista

-

Valitusaikoja koskeva muutos; ulkomaalaislain 190 § 3 mom. ja 196 § 3 mom.

Arvio muutoksesta ja sen vaikutuksista

-

Avustajien palkkioperusteita koskeva muutos; oikeusapulaki 17 a §

Arvio muutoksesta ja sen vaikutuksista

-

Esityksen vaikutukset toimintaan

Millaisia taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia esityksellä olisi toimintaan?

-

Millaisia muita vaikutuksia esityksellä olisi?

-

Muut kommentit esitysluonnoksesta

Voitte kirjoittaa muut huomionne tähän

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE TURVAPAIKANHAKIJOIDEN
OIKEUSTURVAN VAHVISTAMISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Turvapaikkapuhuttelussa avustamista koskeva muutos; ulkomaalaislain 9 § 2 mom.

Korkein hallinto-oikeus kannattaa avustajan käyttöä turvapaikkapuhuttelussa koskevaa muutosehdotusta. Avustajan käyttö jo turvapaikkapuhuttelussa vähentänee itse puhuttelun toteutuksesta johtuvaa muutoksenhakutarvetta.

Valitusaikoja koskeva muutos; ulkomaalaislain 190 § 3 mom. ja 196 § 3 mom.

Korkein hallinto-oikeus kannattaa valitusaikoja koskevaa muutosehdotusta. Kun otetaan huomioon asioiden käsittelyajat hallintotuomioistuimissa, lyhennetty valitusaika kansainvälisen suojelun asioissa ei ole perusteltua asioiden joutuisan käsittelyn näkökulmasta. Ei ole myöskään perusteltua, että perus- ja ihmisoikeusherkissä kansainvälisen suojelun asioissa järjestelmä on oikeussuojakeinojen käytettävyyden kannalta heikompi kuin muissa ulko-maalaisasioissa. On myös tilanteita, joissa oleskelulupa ja kansainvälinen suojelu ratkaistaan samalla päätöksellä. Silloin voi syntyä väärinkäsityksiä ja ongelmia valitusajan pituudesta.

Avustajien palkkioperusteita koskeva muutos; oikeusapulaki 17 a §

Esityksen mukaan kansainvälisen suojelun asioissa siirryttäisiin takaisin asiakkoittaisia palkkioita edeltäneeseen tuntiperusteiseen laskutukseen. Tämä lisäisi hallintotuomioistuinten työtä ja hidastaisi kansainvälisen suojelun asioiden käsittelyä ja ratkaisemista hallintotuomioistuimissa. Asiamäärien suuruuden vuoksi kerrannaisvaikutus on merkittävä. Hallintotuomioistuimissa oikeusavusta päätetään asian ratkaisemisen yhteydessä samassa ko-koonpanossa kuin pääasiasta. Asiakohtainen palkkiojärjestelmä on merkittävästi nopeuttanut ja tehostanut asioiden käsittelyä, koska työpanos on voitu suunnata itse valitusasian ratkaisemiseen teknisluonteisen laskujen tarkastamisen sijaan.

Asiakohtainen palkkio, joka voidaan maksaa myös ilman laskua, on ollut toimiva ja tehokas järjestelmä, joka osaltaan myös lisää oikeusapujärjestelmän ennakoitavuutta. Asiantuntevilla avustajilla on tärkeä rooli oikeusturvan toteuttamisessa. Verrattuna vastaaviin asiaryhmiin, kuten oleskelulupa-asioihin ja kansalaisuusasioihin, joissa on käytössä tuntiperusteinen laskutus, asiakohtaiset palkkiot kansainvälisen suojelun asiaryhmässä ovat kuitenkin korkeimman hallinto-

oikeuden kokemuksen mukaan yleisesti ottaen olleet oikeasuhtaisia. Kun vielä oikeutta avustajaan turvapaikkapuhuttelussa perustellusti lisätään, avustajan tehtävä tuomioistuimessa helpottuu.

Edellä sanotuilla perusteilla asiakohtaisesta palkkiojärjestelmästä ei korkeimman hallinto-oikeuden käsityksen mukaan tulisi luopua. Korkein hallinto-oikeus esittää harkittavaksi vaihtoehtoa, jossa palkkioperusteita porrastettaisiin nykyistä enemmän säilyttäen kuitenkin asiakohmainen palkkiojärjestelmä tai jossa asiakohmainen palkkio koskisi ainakin niitä tapauksia, joissa korkein hallinto-oikeus ei myönnä valituslupaa.

Lausunnon ovat valmistelleet oikeusneuvokset Riitta Mutikainen ja Taina Pyysaari, ja sitä ovat kommentoineet korkeimman hallinto-oikeuden kansliaistunnon jäsenet.

Presidentti   Kari Kuusiniemi

Kansliapäällikkö   Emil Waris

Waris Emil
Korkein hallinto-oikeus